

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele se se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Er banii de prenumeratiune la TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.</p>
---	---	--

O insusire a scólei.

Are scól'a confessională o insusire, pe care nu o gasim la nici o alta institutiune. Vecinicu lucréza la intinerirea popórelor, pentru-ca vecinicu se intineresce si scól'a prin viéti'a si puterea de viéti'a a aceluia, care o-a intemeiatu, a Mantuitoriulu nostru Isus Christosu.

A fost o scóla a lui Socrate, a fost o scóla a lui Plato, Aristotele si altii, dar ei au incetatu si au trecut in domeniulu istoriei, pentru ca aceste scóle a fost lucruri facute de mâni omenesci. Scól'a lui Cristosu nu incéta nici odata pentru ca este institutiune dumnedieésca, si viéti'a si trainici'a vietiei, o represinta numai isvorulu vietiei, Dumnedieu.

Suntem in servitiulu acestei scólei, si stâruim, a infiltra in inimile june spiritulu vietiei si târiei de viéti'a, pentru cá prin acestu dumnediescu spiritu se intarim viéti'a si puterea de viéti'a a bisericei si a neamului romanescu. Acestu spiritu dumnediescu are o insusire, ca nu se póte invetiá cu mintea, ci se póte adoptá, numai prin minte si prin inima. Trebuie se simtiésca cineva crestinesce, si când intra cineva in scóla cá invetiatoriu se simta si se creada, ca represinta pre Mantuitoriulu Cristosu in mijloculu invetiaceilor sei. Nu este deci scól'a nóstra nici professiune nici mijlocu de trai pentru invetiatoriu, ci unu locu in carele invetiatoriu se inspira si intaresce pe sine, activand principiile de viéti'a a le Mantuitoriulu Cristosu, cá prin acestea se inspire viéti'a in elevi si prin elevi putere si viéti'a popórelor. Constatám deci, ca insusirea fundamentala a scólei este tinere'ti'a, si vecinic'a ei intinerire prin invetiatoriu, cari vecinicu se inspira si se reintinerescu prin studiu si cugetare si prin continua altoire a inimiloru, cu acea dispositiune a inimei, pe care o vedem in doctrin'a Mantuitoriulu Cristosu.

Vorbim de acésta insusire si anume de tinere'ti'a si intinerirea scólei chiar in timpulul ferielor, deórece odichn'a si feriele scólei e timpulul celu mai potrivit pentru cá invetiatoriu se-si restaureze min-

tea si inim'a pentru o lucrare mai spornica si mai succésa viitória. Vorbim in acelasiu timpul cu administratiunea scolara cu clerulu si poporulu eparchiei, carele chiar in acestu timpul este chematu a gândi si a face imbunatatirile trebuincióse, cu atât mai vêrtosu cu cât nici odata cá astadi n'am fost atât de multu avisati la gandire si lucru pentru sustinerea si desvoltarea individualitáti nóstre nationale. Si este astadi generala convingerea la noi, ca numai biseric'a si scól'a sunt mijloculu, carele póte lucrá spre acestu scopu si in acésta directiune.

Ei bine, pre când audim, ca toti exprima acésta convingere, p'atunci nu o vedem in tot locul traducendu-se in fapta. Avem scóle bune si bine ingrijite, scóle cari producu, dar vom fi avédu scóle si mai putinu bune si putinu ingrijite, de buna séma din caus'a, ca convingerea nóstra despre importanti'a scólei, nu se re'ntineresce din destulu prin meditare si lucru in ale scólei.

Sunt in lume idei bune, cari se pierdu si disparu, pentru ca nu se improspetéza si nu se intinerescu prin lucrulu si prin experintiele pe cari le da omulu lucrulu. In filosofi'a Romei antice gasimu o multime de idei mari, atât pentru educatiune, cât si pentru o viéti'a morala a poporulu. Dar aceste idei le vedemu in timpulul din urma alu acestui statu devenindu fara nici o putere, nici pentru viéti'a familie, nici pentru vietia de statu, si astfelu remanédu unu capitalu mortu pentru poporu. Este explicabilu acestu fenomen in statutu Romei, pentruca pentru antâia data in istoria se gramadesc in unu statu bogatii mari, si póte ca ómenii nedeprinsi a intrebuintiá in modu corectu aceste bogatii la bunastarea si desvoltarea poporulu, au potut se alunece usioru precum au si aluneecat, chiar prin avere pe calea luxului si a coruptiunei. Noi inse suntem unu poporu, carele chiar astadi suntem avisati a ne castigá conditiunile fundamentale de desvoltare. Si deci nóue nu ne da mân'a, nu ne este permis, cá ajunsu odata in posesiunea unei

idei bune se o lasam se se piérda, sau se nu o activăm dupa importantia pe care o merita. Si deci repetim, ca scól'a noastră numai atunci va produce ceea ce asteptam dela dēnsa, daca idei'a de scóla, idei'a misiunii istoriei dumnedieesci a scólei confessionale, neintreruptu se ve reintineri in mintea si inim'a noastră prin meditare si lucru, si prin inspiratiunea, ce o da omului carele gândesce si lucrēza crestinesce vecinic'a tineretia si viétia a evangheliei lui Cristosu. Suntem seraci, suntem unu poporu necajitu, dar seraci au fost odata fara cea mai mica indoiala tóte acele state, cari constituiescu astadi lumea civilisata din apusulu Europei si de dincolo de Oceanu. Scól'a le-a datu lor conditiunile de viétia, scól'a i-a desvoltatu la studiulu de astadi, scóla le sustine si desvólta mai departe, si noi, cari urmárimu a ne fauri o viétia démna, nu ne indoimu nici pe unu momentu de viitoriulu nostru, daca vom urmá pe aceeaasi cale.

Se gândimu deci acum si totdeuna si se ne inspirám de tinereti'a evangheliei, se ne intinerim scól'a cá institutiune, se ne intinerimu poporul si pre noi insine, pentru ca numai tinereti'a represinta viétia, ér acēsta tineretie si reintinarea vietiei noastre publice nationale, si activându prin scóla si prin viétia, spiritulu celu vecinicu tineru alu evangheliei Cristosu.

Propunerea religiunii in scólele nostre poporale.

(Disertatiune cetita in conforinti'a invetiatorēscă din Ucrisiu.)

Dela impedecarea ridicarei turnului vavilonicu, ómenii imprastiati peste tóta suprafati'a pamentului au negligatu si mai multu cultulu Ddieului adevaratu si atotputernicu; observandu ei inse natur'a si ordinea minunata din trēns'a, au recunoscutu micimea lor fatia de acēsta putere minunata, si au atribuitu elementelor bune si rele puteri ddieesci, — asia s'a nascutu adorarea naturei. O mai profunda observare a acesteia au adusu pre unii la convingerea esistintiei numai a unei puteri supranaturale, a unui Ddieu. Fiulu lui Ddieu, Is. Cr. a stersu negur'a depre ochii mintii tuturoru popóreloru invetiandu a cunosce pre Ddieu celu adevaratu si vointi'a Lui.

De si noi creati dupa chipulu si asemenarea lui Ddieu, cu mentiunea de a fi stapani ai pamentului si a tuturoru fapturilor de pre densulu, precum tóte din lume, asia depindemu si noi dela Ddieu. Prin invetiaturile S. Script., descoperirile ddieesci, adaugendu inca si argumentulu naturalu alu firei noastre, prin glasulu consciintiei, carea ne spune vinovati'a si nevinovati'a nostra, — venimu la convingerea datorintieloru noastre morale, — cum adeca se ne saversimu faptele, ca acelea se fia in consonantia cu voi'a Creatoriului. In firea noastră dar este seditu simtiemintulu moralu-religiosu carele ne tine in legatura continua cu Ddieu, acestu simtiemintu suntem noi invetiatorii chiamati a-l desvólta si intari in elevi.

Moralitatea se propaga si intaresce prin religiune, legatur'a dintre omu si Ddieu, dintre creatura si creatoriu, carea cultivata prin fapte si cuventu, este bas'a solida a societátii. Acést'a legatura ne face indestulati cu sortea, ne apropia din ce in ce catra Acel'a, alu caruia chipu purtamu, si mai pre sus de tóte, dupa o viétia pamentēscă démna, ne va invrednici de viéti'a netulburata petrecuta in sinulu Tatalui cerescu!

Desi prin propunerea tuturoru obiectelor de invetiamentu in scóla, tint'a principala ni este educatiunea elevilorulu, adeca formarea, desvoltarea si intarirea caracterului moralu alu lor, totusi religiunea este studiulu de capetenia carele avendu de obiectu pre Ddieu, intaresce in elevu semtiemintele sfinte, indreptandule activitatea dupa mandatele lui Ddieu. Sciintiele reale au mai multu de scopu bunastarea pamentēscă, dar ele fara invetiamentulu religiosu ne ar degradá la materialismu, care numai binele materialu temporalu, mai multu propriu, 'l considera. Fiind astfel religiunea obiectulu principalu in scóla, e evidentu cá ea are de problema principala: cultivarea simtiemintelor religióse spre indreptarea voiei de a implini lucrurile morale, spre nobilitarea animei si spre desteptarea consciintiei carea li va aratá copiiloru ce e binele, ce e reulu, ce e ertatu si ce e opritu, indemnandu-i se faca binele.

Cunoscintiele elementarie religióse copilulu si le castiga in familia adese ori prin initiativa proprie; elu intréba pe tatalu seu d. e. umblandu pre campu, ce e acēsta; ce cea? Sciindu ea planta acēsta e d. e. gráu, continua a intrebá din ce s'a produsu? Dar seminti'a? de unde are pamentulu putere a inmulti seminti'a? din astfelu de esemple vedemu interesulu viu ce 'lu are copilulu de a cunosce mentiunea si sorgintea fapturilor si lucrurilor.

In vârsta de 6—7 ani se descépta spiritulu copilulu si condusu incepe a cugetá si a cunosce scopulu lucrurilor cari 'lu incungiuru, ne folosimu dar de acēsta imprejurare si prin observarea obiectelor, adeca prin intuitiune 'lu conducemu pe calea intrebárilor, urmandu cursulu naturalu alu spiritului lor, totu mai departe pana ajungemu la facatoriulu a tóte; conformu esemplului de mai sus pe rendu vom luá obiecte din scóla, pe cari numindule ne va responde la intrebările: care e form'a, colora si menirea lor? apoi cine din ce le a facutu? continuandu asia vom ajunge la resolvirea si cunoscerea acurata alui Ddieu. Dar reportulu filoru catra parinti, cari pre ei ii imbraca, ii iubescu deca suntu buni, contribue inca fórte multu de desvoltarea simtiemintului religiosu. Parintii nu potu numai cu aloru putere castiga celea de lipsa, ei inca au unu Tata, carele déca 'lu iubimu ne iubescu, déca ascultamu poruncile lui ne asculta rugarea si déca suntemu harnici ne ajuta intru agonisirea celoru de lipsa, — acelu parinte este bunulu Ddieu. Cu astfelu de intuitiuni luate din esperinti'a copiiloru, vom deduce

érasî conceptulu despre Ddieu, apoi despre insusirile personale ale lui Ddieu; tiindu contu de intuitiune si la invetiamentulu religiunei, precumu la a celor-alalte obiecte, vom produce rezultate dorite si duravere.

Intuitiuni 'si vor castigá copii mai vertosu din povestiri de intêmplari morale, acomodate cu cerculu priceperei lor; apoi prin istorióre biblice, despre fericirea stramosilor, cari calcandu porunc'a lui Ddieu au fostu pedepsiti cu alungarea din gradin'a plina cu totu felulu de roduri, si cu perderea celoru lalte daruri; pedepsirea lui Cainu, carui'a i-a parutu reu pentruca jertf'a fratelui seu mai alésa, a fostu mai placuta lui Ddieu, pentru acésta din invidia si ura a omoritu pe Avel; dupa tóta istorisirea, carea trebuie se fia simpla, scurta si predata in limbagiu popularu, dar curatu romanescu, sè se faca deductiunea morala, cá d. e. vedeti se nu calcati si voi poruncile parintiloru càci ei ve vor pedepsi; ér din istori'a lui Cain si Avel se traga invetiaturi ca aceste: se nu ve pare reu pre fratele ori pretinulu vostru, carele a implinitu mai bine voi'a si porunc'a parintiloru ori a invetiatoriului, fara ve siliti si voi a face voi'a acelora, si asia veti fi iubiti de ei. Mai departe pentru producerea de intuitiuni le vom aretá icóne simple, dari cari represinta bine pe cutare cuviosu, carele traindu dupa porunc'a lui Ddieu voesce se si jertfésca pre uniculu seu fiu, pre Isac; fagaduinti'a data de Ddieu lui Avram pentru acésta ascultare; mórtea lui Avisalon, carele s'a resculatu asupra parintelui seu Davidu; apoi bun'a-vestire, feciór'a Maria a fostu o fica cu fric'a lui Ddieu, de acea a fostu alésa de mama a Mânt. nostru Isus Cr. Tóte istorisirile si impresiunile primite din privirea obiectelor, pruncii condusi prin intrebari au se le povestésca, astfelu vom desceptá interesulu si priceperea, vom atrage anim'a si vom indrepta voi'a eleviloru puindu fundamentu solidu la desvoltarea caracterului lor moralu crestinescu.

Mai ales din reportulu prunciloru catra parinti si catra frati, din invetiaturile biblice, cari ne represinta fapte morale precum si resplatirea lor cu bine; din faptele rele sevarsite de unii ómeni. dupa cari urméza numai decátu pedepsirea lor; apoi din insusirile personali ale lui Ddieu, pre carele se lu ascultám in faptele si lucràrile nóstre, — se vor convinge copii, cumca virtutea se manifestéza intru implinirea poruncei cei mai de capetenia a Mantuitoriului, adeca in iubirea lui Ddieu si spriginirea deaprópelui, esprimata mai bine in cuvintele: „Se iubesci pre Dlu Ddieulu teu cu tóta anim'a ta, cu totu sufletulu teu si cu tóta virtutea ta, ér pe deaprópele teu ca pre tine insuti“ si „Iubiti pe vrajmatii vostri, graiti de bine pre cei ce ve graescu de reu pre voi; faceti bine celoru ce ve urescu pre voi, si ve rugati pentru cei ce ve asuprescu pre voi, ca se fiti fiii Tatalui vostru, carele este in ceriuri, cá elu sórele seu resare preste cei buni si preste cei

rei, si plóua preste cei drepti si preste nedrepti“, „dragostea nu pismuesce, dragostea nu se indaratnicesce, nu gandescce reu.“ Dragostea crestinesca se va mai desceptá si intari in anitele copilloru si ii va indemná la esercitarea ei, déca prin esemple practice le vom aretá binele si folosulu, ce isvoresce din implinirea acestei virtuti; apoi celoru mai mari le vom areta locuri din S. Scrip. unde limpede si la intiellesu ni se face cá o datorintia sevarsirea acestei virtuti, carea este cea mai de capetenie virtute; in urma poruncile lui Ddieu si ale s. bisericii, apoi persóne istorice, faptele bune si rele dintre ómeni, va nobilitá inim'a si va indreptá voi'a intru implinirea ei.

Precum omulu diligentu dupa truda, cu incredere 'si ascépta resplat'a faptelor sale bune, astfelu faptele dragostei crestinesci sunt nutrite de nadejdea resplatirei, carea o acceptamu dela Ddieu si dela elu o vom primí. Copilulu, care asculta pe parinti simte bucuria si se incredintéza, cumca si acestia ii vor face tot ce le stà in putintia cá elu se aiba acea, de ce are trebuintia; asia si Parintele cerescu déca 'lu ascultamu si implinimu poruncile lui, dupa o viétia pamentésca, carea adese binele cu reu ni-lu resplatesce — ne va invrednici de fericirea de veci; deci crestinulu adevératu care tóte ale sale le face din dragoste, cu nadejde tare trebuie se-si ascepte resplat'a faptelor sale bune.

Credinti'a o vom desvoltá érasî din invetiaturile biblice; prorocii au crediutu tot acea ce le-a descoperitu Ddieu, pruncii credu ce le spunu parintii, si noi trebuie se credemu tot ce ne invatia s. Script., s. evangelia si s. parinti in s. simbolu, carele pe scurtu ne indegetéza ce si cum avem a crede.

Invetiaturile virtutiloru crestinesci fiind ele grele, se desvólta numai in clasele mai mari, dar asia cá copii când parasescu scól'a, acestea cá basa a religiunei, a faptelor morale, se-le scie si pricepa deplinu si luminatu, cea ce se póte ajunge pe langa esemple cá celea insirate atunci, déca ei vor cunósce s. Script., si s. traditiuni ale s. parinti si a bisericii, cari tóte ne invatia si spunu voi'a lui Ddieu precum si indatoririle nóstre unulu catra altulu. De cum pasiescu pruncii in scóla si pana o parasescu se le presentamu antaiu mai pe scurtu, apoi tot mai pre largu pana când in clas'a ultima se cunósca tóta viétia Ddieu-omului Is., in tóte amenuntele ei, càci Lui, in tóte faptele nóstre din lume avem a-i urmá.

Rugaciunile cuprindu cereri, multamiri si preamariri, ele sunt vorbirea nóstra cu Ddieu: invetiarea lor ar fi bine sè se intemple atunci, când copii s'au ridicatu la óresi-care gradu de pricepere si se le esplicamu, cá ei se intieléga deplinu cuprinsulu lor. Scopulu rugaciuniloru este atragerea inimei spre pietate si intarirea religiositatéi spre mantuirea sufletului.

Servitiulu ddieescu precum si intrebuintiarea luminiloru, a tamàerii, odàjdieloru, onorarea icóneloru, inca trebuie se le esplicamu prunciloru, cá ei se fie

in chiar si cu formele externe ale preamaririi lui Dumnezeu.

Impartirea materiei din religione ni-o indegetéza planulu nostru de invetiamentu; incât pentru manualele de religione e de observatu, cumcà contienutul loru sè se memoriseze atunci, când copii pricepu deplinu si sciu bine materi'a respectiva din espicàrile si deductiunile practice.

Sciutu este cumcà esemplulu este lucrulu principalu in educatiune, deci ca si in tôte, precum si in viéti'a privata, invetiatoriulu la recitarea rugaciuniloru se fie cu deplina pietate si va fi urmatu si de elevi; adeveturile si espicàrile se le predee si o convingere crestinésca. Elevii se nu ii ingramadimu cu multe invetiaturi, ci mai bine putienu, si cu temeiu se ii invetiamu, de cât multu si superficialu.

Pe scurtu On. dni colegi in liniaminte principali v'am vorbitu despre propunerea, respective despre calea ce o avem de urmatu la propunerea studiului religiei, carele este celu mai importantu intre tôte obiectele din scóla, càci religionea ne indegetéza mijlócele si modurile de a fi multiamiti cu sórtea in viéti'a, ér dupa aceea ne invrednicesce de odihn'a si fericirea de veci; prin trãs'a déca o vom propune conscientiosu si rationalu ne vom creste o generatiune morala si luminata, carea va binecuvénta memori'a nóstra, a celoru ce i-am educatu!

Petru Serbu,
preotu-invetiatoriu.

Spicuiiri din S. Scriptura despre casatoria.

(Continuare din nrulu 25.)

Comportarea casatoritoru pretinde ca tôte datorintiele sè se pastreze cu scumpetate; un'a atare datorintia este: c) Pastrarea credintiei. — Atât barbatulu cât si femeia sè se ferésca de a calcá credinti'a jurata prin comiterea de adulteriu, càci: „celu-ce desfráneza cu femeia altui'a este fora minte si peirea sufletului va cascade, loviri si rusine va suferi si ocar'a lui nu se va sterge“. Pilde VI. 32. 33.

„Pentru femeia meretrice ajunge omulu pana la pana cea de pe urma; càci femeia altui'a vénéza insasi viéti'a cea atât de scumpa omului.“ Ibid v. 26.

Adulteriulu cuprinde in sine unu pecatu intreitu: 1) pecatulu necuratiei contra poruncei VII; 2) sacrilegiu contra poruncei I. 2) netienerea cuventului, contra poruncei X. (vedi cele 10 mandate) Dreptce adulteriulu chiar in legea vechia s'a socotit de pecatulu celu mai mare si se pedepsea prin omorire cu petri (IV. Moise V. 11.)

„Déca cineva va face adulteriu cu femeia altui'a... acela cu mórte se móra si barbatulu adulteriu si femeia adultera“. III. Moise XX. 10.

ÉR in legea noua adulterii se lipsescu chiar si de fericire eterna: „Nu ve retaciti; nici curvarii

nici desfrânatii, nici efeminatii, nici sodomitii... nu vor vedé imperati'a lui Ddieu“. I. Corint. 9. 10.

Negresitu dara trebuie cá casatoritii se se ferésca nunumai de adevuratulu adulteriu (fiscu) ci chiar si de adulteriulu prin pofta (concupiscentia) spirituala: „Ati auditu ce s'a disu celoru de demultu: sa nu faci adulteriu. Éra eu dieu voue ca totu celce cauta la femeia altui'a poftindu-o a se vérsitu deja adulteri cu dins'a intru inim'a sa.“ Mat. V. 27. 28.

Sè se ferésca casatoritii chiar de aparinti'a adulteriului fiscu ori spiritualu. Barbatii indeosebi de curteniri suspecte; ori ce conversare mai libera cu alte femei este de a se incungiurá, observându numai marginile buneii cuviintie cá se nu cada in prepusu, càci: „celu insuratu se ingrigiesce de ale lumei cá se placa femeiei (sale)“. I. Cor. VIII. 39.

„Càci omulu nu-si cunoşce timpulu seu; cum se prindu pescii in mrejie cum paserile in latiu asia prin fii ómeniloru in óra cea când vine fara de scire asupra lui.“ Ecl. IX. 12.

Departa se fie de casatoriti si gelosi'a vedi „ap'a gelosiei“ la IV. Moise c. V. càci gelosi'a este isvorulu celoru mai mari nefericiri si barbatulu neintieptu arunca pre soci'a sa inocenta prin prepusu, prin gelosie in adulteriu si earasiu femeia neprudenta pre barbatu, si astfelu 'si cascade numai chinuri si nealinare càci: „gelosi'a barbatului e o furia si lui nu-i va fi mila in diu'a resbunarii“. Pilde VI. 34.

„Celu ce rostogolesce pietrii singuru si va face dureri cu ele“. Ecl. IX. 9.

d) A patr'a datorintia a casatoritoru este: castitatea si pudórea sufletului in viéti'a conjugala. Castitatea pretinde cá omulu se nu se imbube in placeri de concupiscentia, ér pudorea, ca dupa ratiunea sa omulu si in acestu postulatu al naturei umane se fie precautu si se nu privésca viéti'a casatoriala ca scopu ci ca unu mijlocu; „cá se nu fie cinev'a intru voi desfrânatu séu necastu.“ Evr. XII. 16.

„Nunt'a loru cinstita o arata, patulu nespurcatu 'lu feresce... vieti'a loru cea dimpreuna fara prihana a-si petrece binevoiesce... nespurcati si fara prihana pazindu-i“. Rug. la binecuv. nuntii.

A subminá éraşi cu man'a temeraria sanatatea, si a usiorá greutátiele nascerii de prunci e pecatu strigatoriu la ceriu, ce se pedepsescu cu morburi ba chiar si mórte: „de va fi cineva dintre fii lui Israil... carele se deie seméti'a sa lui Moloch acela cu mórte se móra“. III. Moise XX. 1.

Vedi si intemplantia lui Onan si Tamar I. XXXVIII. 8. 10.

Necastitatea prin desfrénare forméza pedeca la salutea spirituala chiar, a casatoritoru: „deci cei ce au femei se fie cá cum nu ar avé...“ I. Cor. VII. 29.

Dar : „se nu ve lipsiti unulu pre altulu, decát numai cu invoire pe unu timpu . . . se nu ve ispi-tésca satana. Ibid. v. 3. 5.

Cá se ne ferimu dar de pecatele contra san-tieniei vietii conjugale trebue se ne aducemu aminte de cuvintele apostolului Pavelu, ce dice : „Au nu sciti, cá sunteti biseric'a lui Ddieu, cáci spiritulu lu Ddieu locuiesce intru voi.“ I. Cor. III. 16.

(Va urmá.)

C. Lazar,
preotu.

Lacrima

la mórtea decedatului amicu Mihailu Sturz'a
(† 11/23 iulie, 1891.)

„Multis ille bonis flebilis occidit.“

Horat.

Vrednice preóte — amice neuitat!

Cá trásnetulu ce cade chiar neasceptat —
Asia i-mi veni vestea, de-unu fatalu moméntu,
Cá nu esci in vietia : ci in negrulu mormentu!

Oh! acést'a veste, mai grea mi-a fost mie,
De cât chiar pamentulu dupre mormentu tie ;
Mai grea si cá jalea, acea jale mare,
Ce-ti veni in ór'a cea de intristare . . . .

Esci dusu! . . . . oh! nu te mai dá adênculu mormentu,
Bratiu-'i fi mai tare, ca-'l nostru pre pamentu :
Totusi suvenirea — acestu scumpu talismanu,
Nu ne dá desperării, prin mormentu dusimanu . .

Si numa'n alu teu nume — e mai multu spiritu,
Ca'n fapte la altulu — de sórte favoritu ; . .
Ér prin suvenire straluci si mai tare
Cá celu ce-'si pórtá capulu . . cu inganfare . . .

Tu, chiar si din colo de groazniculu mormentu
Modelu de preotie — ni esci pre pamentu ;
Cu gându numai la tine — speramu viitoriu . . . .
Cáci lupt'a ta a fost : lupta pentru poporu! . . .

Deci n'ai me'su de la noi, pentru vecinicie ;
Cáci neuitatu remani nóue 'n memorie, —
Si asta'n doliu profundu — ne dá liniscire,
Pan' la revedere : la a dóu'a venire! . . .

* * *

Preoti cu crucea'n frunte! soatia si fii bunii,
Veniti se îi impletimu — flori mândre in cununi ;
Si se le depunemu, pe tristulu lui mormentu,
In semnu, cá nu-'l vom uitá, nici pe unu momentu!

Kétegyház, 13/25 iulie, 1891.

Ioşif-Ioanu Ardeleanu.

D I V E R S E.

* **AVISU parintiloru.** Comitétulu reuniunei fe-meiloru romane din Arad si provincia ne inpoternicesce se aducemu anticipative la cunoscinti'a parintiloru si a totu-roru celoru interesai, cá in dilele aceste va aparé in publi-

citea unu feliu de circulariu, carele va cuprinde tote dispositiunile referitorie la scól'a superioara de fetitie si conditiunile sub cari se voru primí fetitiile in internatu.

* **Junimea teologica din Beiusiu si juru** arangiaza Dumineca in 2 Augustu st. n. a. c. unu „Con-certu“ impreunatu cu dansu in sal'a „ospetariei epidane“ din Beiusiu. Venitulu e destinat pentru scól'a de fetitie din Aradu inactivata in tómn'a anului 1890. si pentru scól'a gr. or. din locu. — Pretiulu de intrare pentru per-sóna : 1 fl., pentru familia 2 fl. Inceptulu la 7 óre sér'a. Ofertele marinimóse se primescu cu multiamita si au a se tramite la adresa Dlui casariu cari dimpreuna cu su-prasolvirile se vor cuitá pe calea publicitáti. — Pro-gram'a : 1) „Motto“ ; 2) „Cuventu de deschidere“ ros-tit de : presiedintele Simeon Cornea cler. abs. ; 3. a) „Serenada“, b) „Grenga rupta“ Marthner J. Vidu esecu-tate cor. voc. sub conducerea lui Georgie Papp iun. cler. abs. ; 4. „Sila“ poesia de C. Boliac declamata de Georgie Papp iun. cler. abs. ; 5. „Doina doinitia“ de Vorobchie-vici esecutata de cor. voc. ; 6. „Necesitatea conservarei obiceiuriloru religiose-nationale a pop. rom.“, disertatie de Simeon Cornea cler. abs. ; 7. „Cisla“ de C. Porum-bescu esecutata de cor. voc. ; 8. „Cantioneta“ monolog de V. Alesandri predata de Georgiu Lupsi'a cleric. c. II. 9. „Cantecu de primavéra“ de C. Porumbescu esecutat. cor. voc. ; 10. „Importanti'a limbei materne la cultivarea unui poporu“ disertatie de A. Horvath cleric. c. II. ; 11. „Adio padurei“ de Mendelsohn esecutatu cor. voc.

* **Donatiune pe sému bisericiei.** Drepteredin-ciosulu nostru poporeanu Ioan Bavnariu din Mono-rostia, patrunsu de simtiulu de pietate, si insufletitu pen-tru tot ce-e sânt si prin ce se póte prémari numele lui Ddieu, dupa-ce au vediutu, ca suntem opriti din biseric'a vechie carea au fost in dealu in stadiu de ruinare si pre locu nepotrivitu, sau induratu din agonisintia sa, si au cumperatu pe séma nou zidindei bisericii unu platiu cu 100 fl. v. Primésca marinimosulu donatoriu si pe acésta cale multiemirile nóstre cordiali, Ddieu sei resplatésca facerea-i de bine. Monorostia 30. Iului 1891. — Comite-tulu parochiaiu.

* **Veniturile autoriloru francesi.** Anuarulu societáti parisiane a autoriloru si componistiloru drama-tici pe anulu 1890/91 cuprinde urmatórele cifre asupra tantiementelor, pe cari singuraticele teatre le platescu autoriloru : Veniturile tuturoru teatreloru din Parisu au fost in anulu trecutulu mai multu de 20 milióne de franci, ér venitele autoriloru au fost de aprópe 2 milióne de franci. Socotindu-se si tantiemele din provincia si din strainatate, veniturile autoriloru si compositoriloru dela 1 Martiu 1890 pana la 28 Februariu 1891 au fost de 3,292,726.

* **Oxigenulu lichidu.** Pana acum nu se obtie-nuse inca de cátu o fórte mica cantitate de oxigenu li-chidu. D-nu Olzewski, profesoru la Universitatea din Varsiovi'a, a reusitu, acum de curêndu, se adune pana la trei sute grame. Acésta este o cantitate relativu enorma si care a permisu a se puté studia pentru prima óra tóte proprietatile. Aceste rezultate suntu fórte curioése ; ele au escitatu unu viu interesu si vor fi comunicate in curêndu Academiei de sciintia din Parisu.

* *Cum calatoresce unu milionariu.* Milionarul din Boston, Negrevias Paez, a plecatu in dilele aceste la Europ'a. Elu va visitá orasiulu seu natulu Sevilla. pe care nu l'a mai vediutu de 70 de ani. „Paez e in etate de 93 de ani si in calatori'a sa e inositu de famili'a sa constatátore din 270 de persone. Cu unu voporu separatu caiatoresce famili'a acést'a in Europ'a.

* *Multiamita publica.* La acoperirea lipseloru bisericesci nóstre din Ciab'a a contribuitu Dlu Béla Suciú cu 5 fl. — ér crestin'a ved. Sofia Gurzeu a daruitu pre séma ei o masaritia frumósa pe prestolu in pretiu de 9 fl. 37 cr. — pentru cari daruri, marinimosiloru daruitori, li-se esprima si pe acésta cale, cea mai sincera multiamita din partea bisericeii nóstre. Ciab'a la 10, 22 Iulie 1891. — Victor Popovicu, preotu.

* *Multiamita publica.* Despartimentulu B.-Comlosiu alu Reuniúnei invetiatoriloru romani gr. or. din dieces'a Aradului, esprima cea mai caldurósa multiamita aceloru animi nobile, cari la modestulu nostru apelu au contribuitu cu denariulu lor la redicarea monumentulu in memori'a binemeritatu profesorulu si directorulu Constantin Diaconovicu Log'a, si anume:

List'a Nr. 7. colectantu Dlu invetiatoriu Demetriu Mesaros in Pesac, dela Dsa 2 fl, Terentiu Miculescu 1 fl 50 cr, Andreiu Fizesianu 1 fl, Aurelian Isac 1 fl, C. Bogdan si D. Marian câte cu 30 cr, M. Slatina 20 cr, sum'a 6 fl 30 cr.

List'a Nr. 8. colectantu Dlu invetiatoriu Iuliu Barbulescu in Checia-romana, dela Dsa si sotia Dsale An'a 1 fl, Dsiór'a inv. Iulia Prohab 1 fl, Gataiantiu Temisióra 1 fl. Gavril Selagian preotu si sotia sa Dna Lucretia Selagian câte cu 50 cr, L. Kohn, I. Fink, L. Bogioca, Barbulescu, Szerelmi, I. Itineantiu, Ö. Bauer, I. Buni, V. Bugariu, I. Mioc, M. Zöldhely, I. Gataiantiu, I. Berecz, Stoplovesa, A. Barbulescu câte cu 20 cr, sum'a 7 fl.

List'a Nr. 9. colectantu Dlu invetiatoriu Petru Ferentiu in Pustinis, dela Dsa 1 fl, Antal Kalt architectu 1 fl, I. Halas 50 cr, G. Cota 40 cr, sum'a 2 fl 90 cr.

List'a Nr. 10. colectantu Dlu invetiatoriu Petru Avramutiú in Toraculu-mare, dela Dsa 50 cr, Iuliu Rasia 1 fl, M. Avramescu 30 cr, sum'a 1 fl 80 cr.

List'a Nr. 13. colectantu Dlu P. Jivoiu in Saracia-romana, dela Dsa 50 cr, G. Óla 20 cr, sum'a 70 cr.

List'a Nr. 15. colectantu Dlu inv. Simeon Andron in Saravale. dela Dsa 44 cr, S. Andron parochu 1 fl, Dr. Gr. Rosca 50 cr, I. Filip si G. Mateiu câte cu 30 cr, I. Orsia 20 cr, I. Mateiu 10 cr, apoi 15 elevi câte unu cr, sum'a 3 fl.

List'a Nr. 17. colectantu Dlu invetiatoriu Damian Sebesian in Secusigiú dela Dsa 50 cr., D. Margineantiu inv. 50 cr, C. Isfanescu 40 cr, G. Micleu 50 cr, sum'a 1 fl 90 cr.

(Va urmá.)

Concursu.

Pe bas'a ordinatiúnei Ven. Consistoriu eparchialu din Arad dto 21. Iuniu 1891. Nr. 2372, reducându-se parochi'a a Il-a devenita vacanta, sau sistemisatu capelanu a temporala pe langa veteranulu parochu Ioanu Avramu din Misc'a, (cottulu Arad, protopopiatulu Chisineului) conform §-lui 4 din Regulamentulu pentru parochii, — pentru deplinirea acesteia deci se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 18. Augustu st. v. (30. Augustu st. n.) 1891, pre langa emolumintele din tóte venitele parochiali jumetate, cari consista:

a) din un'a sesiune parochiala statátore din 29 jugere catastrale, pamentu aretoriu si fenatiú, computeate in 260 fl. v. a.

b) din 180 fl. v. a. cá venitu stolaru.

c) din birulu parochialu (competentie de bucate) computeate ér in 235 fl. v. a.

Tóte acestea calculate dupa calcululu de midilocu alu celoru cincí ani din urma, dau sum'a de 675 fl. v. a. Parochi'a e de clas'a a dóu'a. — Alesulu capelanu dupa mórtea parochulu nu va mai veni sub alegere.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu temporalu, sunt poftiti a-si ajustá recursurile sale cu documintele prescrie in §. 13 din Stat. org. si §. 15. lit. b) din Regulamentu si adresate comitetulu parochialu din Misc'a se le substérna Preaonoratulu Domnu protopresviteru tract. Petru Chirilescu, in Chitighazu (Kétegyháza) pana in 15. Augustu st. v. a. c. căci cele intrate mai tardiu nu se vor luá in socotintia; ér pana in diu'a alegerii sè se prezenteze la sânt'a biserica pentru a-si manifestá desteritatea in cantu si oratoria.

Misc'a, din siedinti'a comitetulu parochialu tienta la 14. Iuliu st. v. 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresv.

—□—

In conformitate cu ordinulu consistorialu de 10. Maiu a. c. Nr. 2153, se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. rom. clas'a I-a din Cienadulu-ung., cu terminu de alegere pe diu'a de 15/27. Augustu a. c.

Emolumintele sunt:

1) In bani gat'a 300 fl 2) pentru scripturistica 5 fl. 3) pentru conferintia 18 fl. 4) pamentu estravilanu 4 jugere 100 fl. 5) pentru invetiatoriu 3 org. de lemne 18 fl. 6) cuartiru liberu cu gradina de legumi 60 fl.

Dela doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu se pretinde: Testimoniu de calificatiune invetiatoresca, Testimoniu din limb'a magiara cu calculi buni, atestatu despre conduit'a sa morala-politica; ajustate conform Stat. org. recurrentii au a-si adresá recursele lor comit. parochialu din locu si a le trimite Reverendulu Domnu inspectoru de scóle Teodoru Popovicu in Sieitinu.

Avënd recurrentii a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre la s. biserica locala pentru de a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Cienadulu-ung., la 7/19. Iuliu 1891.

Gligor Mojan, m. p.

Terentiu Lutiaí, m. p.

pres. com.

not. comit.

In contielegere cu mine: TEOTORU POPOVICIU, m. p. inspectoru scol.

—□—

Conform ordinatiúnei Vener. Consistoriu diecesanu dto. 30. Noemvre 1890. Nr. 5505. prin acesta se escrie concursu pentru ocuparea statiunei de invetiátore la scóla confesionala rom. gr. or. de fetite din comun'a Toraculumicu, cu terminulu de alegere dela prima publicare in 30 de zile.

Emolumentele legate de acesta statiune suntu urmátorele: In bani 200 fl. v. a. pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl; 4 orgii de paie din cari se incaldiesce si scóla; 30 chible de grâu, incasatu prin antistia comunala; cuartiru in localitatea scólei, si gradina de legumi; eventualu, déca cuartirulu alegendei invetiátore, comun'a bisericesca va fi necesitata a-lu folosi pentru deschiderea unei noue clase, atunci Dsa va primi 30 fl. v. a. pentru cuartiru, si acést'a numai provisoriu.

Doritórele de a ocupá acést'a statiune au a-si tra-

mite recursile lor prevedute cu testimoniu preparandialu, testimoniu de calificatiune, atestatu de conduita dela comitetulu parochialu, si alte documente ce vor posiede: pot inse recurge si de cele fara de testimonii de calificatiune, pentru-cã, dupa imprejurari, si acele se vor candidã si admite la alegere provisoria.

Recursile instruite astfelu si adresate comitetului parochialu, din indicat'a comuna, au a se tramite de adreptulu Pré Onoratului Domnu protopresviteru Paulu Miulescu in B.-Comlosiu, p. u. Nagy-Komlos comitatulu Torontalu.

Din incredintiarea si impoterirea com. parochialu ad 30 Iuniu (12. Iuliu.) 1891.

L. Doms'ã, m. p.
parochu si presiedinte.

Georgiu Serbu, m. p.
invetiatoru si not.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. prot. si inspect. distr. de scõle.

—□—

Pentru statiunea invetiatorësca din **Morod'a**, inspectoratulu Borosineului, se escrie concursu cu terminu de alegere **11. Augustu a. c. st. v.** cu urmatõrea dotatiune:

Salariu in bani 200 fl. v.; 8 sinice bucate, parte grãu, parte cucuruзу; 10 fl. pentru comferintia; 8 fl. scripturistica; 6 fl. curatirea si incaldirea scõlei; 9 stângeni lemne pentru scõla si invetiatoriu; quartiru liberu cu gradina de legumi. Competentii au a-si trimite recursile loru instruite cu testimoniulu despre absolvarea preparandiei, examenului de calificatiune din l. romana si magiara Prea Onoratului Domnu Ioanu Cornea, inspectoru scolaru in Borosineu, Comit. Aradului, — si pana la alegere a-se presentã in St'a biserica din Moroda, pentru ai vedea desteritatea in cântu si tipicu.

In lipsa de recurrenti cu calificatiunea prescisa vor fi admisi si aceia cari vor documentã cã au pracs'a de 1 anu pe terenulu invetiatiatoriei.

Morod'a, 14. Iuliu 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOANU CORNEA, m. p. inspectoru scolaru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante din **Vasõia**, protopresbiteratulu Buteni, se escrie concursu prin acest'a cu terminu de alegere de **30 zile de la prim'a publicare** in „Biserica si Scõla.”

Emolumintele impreunate cu acest'a parochia suntu folosirea pamentului parochialu birulu si stolele usuate de la parochieni.

Doritorii de a ocupã acest'a parochia, suntu avisati a subserne recursile instruite, conform presciseloru statutulu organicu, pana la terminulu indicatu subscrisului Consistoriu, si totodata a se presentã in vre-o Dumineca sêu serbatõrea in st'a biserica din Vasõia, spre a-si aretã desteritatea in cant si rituale.

Aradu, 3. Iuliu 1891.

**Consistoriulu eparchialu
din Aardu.**

—□—

Devenind in vacantia postulu invetiatorescu dela scõl'a rom. gr. or. din **Arad-Centru**, se escrie concursu cu terminu de alegere **pe 18/30. Augustu 1891.**

Emolumentele impreunate cu acestu post sunt:

1. In bani gat'a solvindi in rate lunare anticipative 600 fl. v. a.

2. 80 fl. v. a. pentru lemne de focu, din cari are a se incaldi si scõla; cu ocasiunea prelegerilor, siedintieloru de comitetu si sinodu, precum si inaintea inceperii

Stei Liturgii Domineca si serbatõrea pentru scutirea si adapostarea scolarilor veniti din departare la Sta Liturgie.

3. Quartiru liberu cu doue incaperi si apartinentele recerute.

4. 100 fl. v. a. sub titlulu de cantorat, care se va aridica din cassa comunei politice in rate lunare sau treilunare.

5. Doue lantie de pamentu estravilanu aratoru.

6. Stolele indatinatela dela inmormentari.

Dela recurrenti se pretinde, ca pe langa atestatele necesare despre absolvarea studiilor preparandiali si despre depunerea examenului de calificatiune sa produca si testimoniu despre absolvarea aloru celu putienu 4 clase gimnasiali, reale sau civile, si se fie cantereti escelenti. In fine: ca pana in ziua alegerii, se se presenteze in sta biserica catedrala din locu, spre a-st arata desteritatea in cânt si rituale. Cei-ce se vor distinge, vor avea preferintia.

Arad, la 11/23. Iulie 1891.

In numele Comitetulu par.:

Constantin Donn, m. p.
v. pres.

Iosif Moldovanu, m. p.
notariu.

Cu consensulu lui: MOISE BOCSIANU, m. p. protop. inspec. scol. cerc.

—□—

Pe bas'a ordinatiunei de sub Nr. 242/204 din anulu 1890 a Venerabilului Consistoriu diecesan gr. or. serbese din Timisiõr'a, si in urm'a hotaririi comitetulu scolaru gr. or. romanu din comun'a gr. or. miest'a Ciacov'a, prin acest'a se escrie concursu pentru implinirea postulu de invetiatoriu la scõl'a gr. or. romana din **Ciacov'a**.

Emolumentele anuale, impreunate cu acestu post, sunt:

1. 500 fl. salariu fics;
2. 50 fl. pentru incaldirea scõlei si a locuintiei invetiatoriuului;
3. 20 fl. ca notariu a comitetulu scolaru;
4. 6 fl. pentru scripturistica;
5. 2¹/₂ jugere de pamentu aratoriu spre folosintia;
6. Dela inmormentari unde va fi pofit 50 cr;
7. Locuintia in natura, statatõrea din 2 chillii, cuina si camara pentru lemne.

Doritorii de a ocupã acestu postu, au se dovedësca, ca au absolvatu 4 clase gimnasiale, si au depus examenulu de calificatiune cu succesu fõrte bunu. Competentii, cari acestã calificatiune nu o posed, inca se vor lua in considerare, daca vor dovedi cu atestatu dela forurile competente, cã cã invetiatori de mai multi ani functioneaza cu succesu.

Toti competentii au a produce atestatu despre purtarea morala si respective despre functionarea lor de pana in presinte.

Recursile sunt a se insinuã la comitetulu scolaru gr. or. romanu din Ciacov'a pana in **20 zile dela prim'a publicare** a acestui concursu.

Competentii vor avea a se presentã in biserica gr. or. din Ciacov'a, spre asi aretã, desteritatea in cantare si tipicu, pana la a dou'a Dumineca dupa espirarea terminulu de recurgere.

Datu din siedinti'a comitetulu scolaru gr. or. roman din Ciacov'a, tienut'a la 7 Iuliu st. v. 1891.

Ioanu Treicu, m. p.
not. com.

Dr. Lazaru Simonu, m. p.
pres. com. scolaru.

—□—

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu eparchialu din Arad de dto 1. Decemvre 1890. Nr. 5132. neaprobãndu-se alegerea de invetiatoriu dela scõl'a l. veche din comun'a **Siclanu**, (cottul Arad, inspect. Chisineului) efep-

tuita la 7/19. Octomvre 1890. pentru indeplinirea definitiva a acelei'a prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din **11/23 Augustu 1891.**

Emolumintele impreunate cu acést'a statiune sunt :

1) In bani gat'a 360 fl. v. a. 2) Pentru servitoriulu scólei 20 fl. v. a. 3) Diurne la conferintiele invetiatoresci 10 fl. v. a. 4) Scripturistica 5 fl. 5) 7 stângeni de lemne din cari este a se incaldí si sal'a de invetiamentu ; 6) Cortelu corespundietoriu si gradina de legume.

Pentru recurenti se stabilescu urmatórele conditiuni :

a) Se posíeda essamenu de cualificatiune pedagogicu pentru statiunile de frunte, precum si essamenu din limb'a maghiara. — b) Vor fi preferiti acei individi cari pe langa conditiunea de sub liter'a a) vor posiede deplina desteritate in cunóscerea notelor. — c) A se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in st'a biserica, spre a-si aretá desteritatea in celea rituale. — d) Petitiunile lor instruite conform conditiunilor de mai sus se-le presenteze Prea On. Domnu protopopu si inspect. scolaru Petru Chirilescu, in Kétegyháza cottul Békés, pana la 8/20. Augustu 1891. càci cele mai târdiu intrate nu se vor luá in consideratiune.

Alesulu invetiatoriu in folosint'a gradinei numai la 15. Septemvre st. v. 1891. va intrá.

Siclau, din siedint'i'a comitetutui parochialu tienuta la 16/28. Iuniu 1891.

Ioanu Iercanu, m. p.
pres. com. par.

Stefan Capra, m. p.
not. com. par.

Cu scirea mea : **PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresv. inspect. scol.**

—□—

Pe bas'a resolutiunei Ven. Consistoriu eparch. alu Aradului de dto 6. Octomvre 1890. Nr. 4214, pentru indeplinirea postului de invetiatorie dela scól'a de fete gr. or. rom. din comun'a **Pilul-mare**, (cotulu Aradului, inspect Chisineului) prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din **4/16 Augustu 1891.**

Emolumintele sunt :

1) Salariu banalu 300 fl v. a. 2) 4 stângeni de lemne din cari este a-se incaldi si scól'a ; 3) 5 fl. ca diurn la conferintiele invetiatoresci ; 4) 3fl. pausialu scripturisticu, si in fine, 5) Cuartiru liberu cu 2 chilii, camara si gradina de legumi.

Doritórele de a ocupá acestu postu suntu avisate, cá recursele adressate catra comitetulu parochialu si prevedinte cu testimoniu despre absolvarea preparandiei, cu testimoniu de cualificatiune si din limb'a maghiara, mai apoi si cu atestatu de conduita dela comit. paroch. si antisti'a comunala unde au fungatu pâna aci, pâna in diu'a de 1/13 August 1861 se-le substérna Prea onor. Domn Petru Chirilescu, protopopu si inspector cerc. de scóle in Kétegyháza, avënd a-si presentá si pâna in diu'a alegerii in vre-o Dumineca séu serbatóre si la biserica din locu spre a-si aretá desteritatea in cântare si a-se cunóscce cu poporul.

Din siedint'i'a comitet, paroch. tienuta in Pilul-mare la 24. Iuniu 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea : **PETRU CHIRILESCU m. p. protopopu, inspect. scol.**

—□—

Pe bas'a ordinatiunei Consistoriale dto' 6. Octomvre 1890. Nr. 3584, se deschide concurs pe postulu invetiatorescu din **Pobd'a**, pana in **29. Iulie a. c. st. vechiu** cand va fi si alegerea :

Aspirantii la acestu postu au a-si trimitte recursurile **M. O. Domnu Ioan Damsia** inspectoru cercualu in Seceani per Ving'a in Comit. Timisiór'a instruite cu documintele despre absolvarea preparandiei, esamenului de cualificatiune. si a limbei magiare, unu testimoniu despre moralitatea sa nepatata, si in una din dumineci ori serbatori au a-se presentá in faci'a locului pentru a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Cei ce vor putea documentá si despre absolvarea vre unor clase gimnasiale ori reale, si vor putea conduce corulu vocalu, vor fi preferiti.

Emolumintele sunt :

1) in bani gata 165 fl. v. a. 10 fl. pentru conferintia, si 5 fl. pentru scripturistica. 2) grau 60 Chible, 3) paie ori lemne pentru incalzament si scóla 6 orgii, dóue orgii lemne pentru cuina, 4) pament 4 jugere, inse invetiatoriu are a suportá sarcinile dupa pamentu, 5) cortelu liberu cu dóue incaperi comode si gradina de legumi.

Pobd'a in 26. Maiu 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea : **IOANU DAMSIA, m. p. inspectoru cercualu de scóle.**

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru edificarea bisericei rom. gr. or. din parochi'a **Valea-mare**, comitatulu Carasiu-Severinului, dupa planulu aprobatu de Prea V. Consistoriu din Arad, sub 21. Iuniu 1891, Nr. 2905, se escrie a dóu a publicatiune minuenda pe diu'a de **9. Augustu st. nou 1891 la 10 óre a. m.** in localitatea scólei din locu.

Pretiulu de esclamaré 6952 fl. 50 cr. v. a.

Concurentii au a depune nainte de inceperea licitatiunei vadiulu de 10% in numerariu sau in hartii de valóre.

Resultatulu licitatiunei este deobligatoriu pentru intreprindietoriu indata dupa subscrierea protocolului de licitatiune ; éra pentru comun'a bisericeasca numai dupa subscrierea contractului si intarirea acelu din partea Prea V. Consistoriu.

Planulu, preliminarulu de spese, precum si conditiunile se pot vedé in cancelari'a oficiului parochialu.

Din siedint'i'a comitetulu parochialu din Valea-mare, la 14/26. Iulie 1891.

Maxim Balanu, m. p.

not. com. par.

Simeon Dragoiu, m. p.

preotu si pres. com. par.

—□—

Pentru repararea — eventualu edificarea de nou a turnului bisericei gr. or. rom. din **Térnov'a**, cottulu Arad — dupa planurile aprobate de Ven. Consistoriu din Arad sub Nrulu 2587 din 1891, — se escrie concursu de licitatiune minuenda pe diu'a de **28 Iuliu (9. Augustu) a. c.** dupa amédi la 2 óre in localitatea scólei din locu.

Pretiulu de esclamaré 1914 fl. 02 cr.

Inainte de licitatiune e de a se depune vadiulu de 10% in numerariu séu in hartii de valóre.

Resultatulu licitatiunei pentru intreprindietoriu e deobligatoriu numai de cât dupa subscrierea protocolului de licitatiune — inse pentru comun'a bisericeasca, numai dupa subscrierea respective aprobarea contractului din partea Ven. Consistoriu.

Planulu — preliminarulu de spese — precum si conditiunile se pot vedé in cancelari'a oficiului parochialu.

Din siedint'i'a comitetulu parochialu din Térnov'a, tienuta in diu'a de 14/26. Iuliu 1891.

Georgiu Turicu, m. p.

preotu, presiedintele comit. parochialu.